

SUN'IY INTELLEKT VA UNING TA'LIM SOHASIGA TA'SIRI

*O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti
Xalqaro jurnalistika fakulteti 1 -kurs talabsi
AXIZ 2403 Zuxriddinova Bibixonim Kamoliddin qizi
Tomonidan yozilgan maqola*

Kirish

Bugungi kunda sun'iy intellekt (SI) texnologiyalari ta'lim tizimiga chuqur ta'sir ko'rsatmoqda. O'qitish va o'rganish jarayonlarini yanada samarali va shaxsiylashtirilgan qilish uchun SI imkoniyatlaridan foydalanish kengaymoqda. Biroq, bu texnologiyalarning joriy etilishi bilan birga, bir qator muammolar va xavotirlar ham yuzaga kelmoqda.

SI ning ta'limdagi imkoniyatlari

1. Shaxsiylashtirilgan o'qitish: SI yordamida o'quvchilarning individual ehtiyojlari va qobiliyatlariga moslashtirilgan o'quv dasturlari ishlab chiqilishi mumkin. Bu, o'z navbatida, o'rganish samaradorligini oshiradi va o'quvchilarning motivatsiyasini kuchaytiradi.

2. O'qituvchilarga yordam: SI texnologiyalari o'qituvchilarga dars rejalashtirish, baholash va o'quvchilarning rivojlanishini kuzatish kabi jarayonlarda yordam beradi. Bu, o'z navbatida, o'qituvchilarning ish yukini kamaytiradi va ularning sifatli ta'lim berishga ko'proq vaqt ajratishlariga imkon yaratadi.

3. Innovatsion o'quv materiallari: SI yordamida interaktiv va immersiv o'quv materiallari, masalan, virtual reallik (VR) va kengaytirilgan reallik (AR) texnologiyalaridan foydalanish mumkin. Bu, o'z navbatida, o'quvchilarning o'rganish tajribasini yanada boyitadi.

SI ning ta'limdagi muammolari

1. Axloqiy va etik masalalar: SI tizimlari ma'lumotlarga asoslangan qarorlar qabul qiladi, bu esa ba'zan adolatsizlikka olib kelishi mumkin. Masalan, ayrim tizimlar ma'lumotlar to'plamidagi tarfakashliklarni aks ettirishi mumkin, bu esa ayrim guruhlarining diskriminatsiyasiga olib keladi.

2. Maxfiylik va xavfsizlik: O'quvchilarning shaxsiy ma'lumotlarini yig'ish va saqlash SI tizimlari tomonidan amalga oshiriladi. Bu, o'z navbatida, ma'lumotlarning xavfsizligi va maxfiyligini ta'minlash zaruratini keltirib chiqaradi.

3. O'qituvchilarning roli: SI texnologiyalarining joriy etilishi o'qituvchilarning an'anaviy rolini o'zgartirishi mumkin. O'qituvchilar o'zlarining pedagogik ko'nikmalarini rivojlantirishlari va SI bilan hamkorlikda ishlashga tayyor bo'lishlari zarur.

SI ning ta'lim tizimidagi istiqbollari

Kelajakda SI texnologiyalarining ta'lim tizimida roli yanada ortishi kutilmoqda. O'qitish va o'rganish jarayonlarini yanada samarali va shaxsiylashtirilgan qilish uchun SI imkoniyatlaridan kengroq foydalanish rejalashtirilmoqda. Biroq, bu jarayonni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun quyidagi omillarni hisobga olish zarur:

- **Malakali kadrlar tayyorlash:** SI texnologiyalarini ta'lim tizimida samarali qo'llash uchun malakali mutaxassislar tayyorlash zarur.
- **Axloqiy va etik me'yorlarni ishlab chiqish:** SI tizimlarining adolatli va shaffof ishlashini ta'minlash uchun axloqiy va etik me'yorlarni ishlab chiqish zarur.
- **Texnologik infratuzilmani rivojlantirish:** SI texnologiyalarini ta'lim tizimida samarali qo'llash uchun zarur bo'lgan texnologik infratuzilmani rivojlantirish zarur.

Xulosa

Sun'iy intellekt texnologiyalari ta'lim tizimiga yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Biroq, ularning joriy etilishi bilan birga, bir qator muammolar va xavotirlar ham yuzaga kelmoqda. Ushbu muammolarni hal qilish uchun axloqiy, etik va texnologik jihatlarni hisobga olgan holda, SI texnologiyalarini ta'lim tizimida samarali va adolatli qo'llash zarur.